

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: Vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
A bajai utczával szemközt Pátelezse-féle ház,
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közle-
mények intézendők és minden díjak fizetendők.

Felelős szerkesztő:
DR. MOLNÁR GYULA.

Felfizetési árak:
Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt
Nepártiaknak egész évre 6 frt Félévre 3 frt Negyedévre 1-50
Egzes szám ára 10 kr.

Elhalasztott főügyészválasztás.

Lapunknak legutóbbi számában egész általánosságban emlékeztünk meg arról a körülményről, hogy a vármegye tisztviselői karában már a közel jövőben jelentősebb változások várhatók és a központi, valamint a járási hivatalok hierarchiájában a fokozatos előléptetések egész sorozata csak az idő kérdése.

Lehetetlen erre a tárgyra most újból vissza nem térnünk, mikor az e heti vármegyei közgyűlés egy oly mozzanata fölött kell ítéletet mondanunk, a mely a nálunk ma divatozó szabad választási rendszert élesen jellemzi. A keddi közgyűlésen volt alkalmunk meggyőződni arról, hogyan fogják föl nálunk Bács Bodrogh-megyében a törvényhatósági tisztviselők választásának törvénybe foglalt elvét; s ebből az egy esetből foglalt alkothatunk arról, hogy a vármegye irányadó és „kormányzó” körei részéről mily magatartásra lehetünk elkészülve, ha a többi hivatalos állásnak választás utján való betöltéséről lesz szó.

Az október 24-iki közgyűlésnek egyik lefontosabb és legérdekesebb tárgya a zombori polgármester választás által megürült vármegyei főügyési ál-

lásnak választás utján való betöltése volt, — azaz hogy csak lett volna, ha a főispán másként nem akarja.

A választás iránt, már a betöltendő állás nagy fontosságánál fogva is, élénk érdeklődés mutatkozott; és igen jellemző a mi mai „választásaink”-ra nézve, hogy maguk a „választó” bizottsági tagok tudakolták a legmohóbb kíváncsisággal, hogy: „ki lesz a főügyész?” Senki sem tudta megmondani. Járt ugyan szájról-szájra néhány meghusult kombináció és a legjobban értesültek „biztos forrásból” erősítették, hogy ki nem lesz; de pozitív eredményről nem hallott senki. Feszült várakozás és felcsigázott érdeklődés közepette várta tehát a törvényhatósági bizottság a kijelölő választmányi jelentését a beérkezett pályázati kérvények sorsa felől, mert a hivatalos titkolózás ezuttal oly hermetikusan elzárkózott a választó közönség profán érdeklődése előtt, hogy még azt sem volt szabad előre tudni, ki pályázott, ki nem.

Képzeltető tehát az érdemes választó publikum jámbor elképedése, mikor a főispán, mint a kandidáló bizottság elnöke, tudatja a közgyűléssel, hogy a választás elmarad, mert csak egy pá-

lyázó folyamodott, de azt nem is jelölik. Ki volt az az egyetlen folyamodó és mért mellőzték, a felől feleslegesnek tartotta a közgyűlést tájékoztatni. Röviden kategorikusan, minden indokolás nélkül tudatta a választó bizottsági tag urakkal, hogy ma nem lesz főügyész-választás. Sic volo, sic jubeo.

Nézetünk szerint ez az eljárás, legálább abban a formában, a...int azt a kijelölő bizottság ez alkalommal elkövette, törvénytelen. Gondosan kerülni ügyek-szünk ezen kérdés diskutálásában minden személyi vonatkozást s nem azt nézzük, hogy kinek személyét érintette méltatlannal a kandidáló bizottság jogsértő ténye. Nem a személyek, hanem a tények főként kívánunk ítéletet mondani, amelynek megalkotásában bennünket csakis objektív szempontok vezérelnek.

De azt tudjuk, hogy az az egyetlen pályázó, aki a főügyészi állásra folyamodott, a törvény által megszabott alaki qualificatióval rendelkezik. Hogy ezenfelül a kellő erkölcsi képesítése, sőt a főügyészi álláshoz szükséges szakszerű gyakorlata sem hiányzik, az iránt kezesseget nyújt azon körülmény, hogy az illető jelenleg is a vármegye egyik ügyészi állását tölti be: kifogástalanul, be-

TÁRCZA.

Herczegi szerelem.

— Német után. —

Dettelsheim Klára nővérehez br. Riedfurtnéhoz. III.

Egyedül maradtam kétségbeeséssel! Oh! ez az iszonyú felindulás Margit szivében! Hát a legjobb kedély is alávan vetve ily csúf érzelmeknek?! Oh jaj! a nők igazságtalan szíve nem az állhatatlan férfi, hanem az ellen fordul haragjával, ki elhódítja tőlük! Mért feledtem ki ezeket számításomból! De tán csak azért csukta be magára az ajtót, hogy haragjában jól kisírhassa magát. Szegény Margitka! Sirsz és, kiért folynak könnyeid!

Január 29-én éjjel 2 óraker.

Boldogtalan nap! Még sokkal izgatottabb vagyok, hogy sem lefeküdhetem. Oh! miért kellett épe ide jönnie a herczegnek ilyen elvekkel, vagy inkább minden elv nélkül semmire sem tekintő önzéssel. De talán igazságtalan is vagyok iránta, lám ő felismerte e ritka drágák értékét? No de összeszedem magam s elbeszélem neked a dolgod elejétől végig; már az is könnyit rajtam, ha kiönthetem szívemet.

Ma thé dansant volt nálunk. Mindeki vídám, volt minden szép simán, fényesen ment. A tánc vége felé történt. Épen a herczeggel táncoltam a négyest. Magadtól is rájöhetsz, hogy a multkor kezdett játékot nem folytatnam tovább. A gyönyörű, kezdőbetűivel díszített elefantoson legyezőt, melyet Vielliechen-ként hozott, kőszakarva nam használtam.

Ekkor feltűnt, hogy Margitot nem látom. Eleinte azt hittem, háziasszonyi kötelességei tartják távol, de mikor már egy új tánczba kezdünk s még sem jelent meg, nyugtalan lettem. Soká kerestem mindenütt, míg végre ráakadtam szobájában. Ott feküdt a pamlogon sirva, nem törődve ruhájával, hajdiszével, fejét párnáiba temetve. Gyengéd érintésemre felijedt, mikor meglátott újra sirva fakadt, viszahanyatlott párnáira; aggódó kérdéseimre mindig csak ezt a választ adta: oh bár meghalhatnék, bár meghalhatnék! Végre szag-gatottan, könnyekben úszva így kezdé:

„Egy fiatal ember tánc közben ruhámra lépett. Azzal a szándékkal, hogy összetűzzem, az üres ebédőbe mentem, hál az erkélyen, úgy hogy a tánczteremből senki sem láthatta, mama varrósztalkája áll. Amint lehajoltam, ruhám összetűzni, halk lépéseket hallottam mögöttem, felnézve előttem állt — ott állt „ó” — —.”

„Kicsoda, ő’?”

„Ah, tudod már, a herczeg! Nagyon megijedten nézhettem ki, (elképzelted, mily bájos lehet Margit, ha megijedt) különben érthető is, mert halkán felnevetve így szólt, csodálkozva pillantva rám: „Miért ijedt meg nagysád?” éreztem, hogy elpirulok; mikor újra lehajoltam, akkor — akkor — —”

Hirtelen sirva fakadt; sok időbe került mig integetéseiből fejrázogataisaiból, egyes könnyelfojtotta szavaiból kivehettem, hogy a herczeg a rózsát, mely vállain egy szalagot tart, levette és megcsókolni akarta.

„De csak akart Margitát?”

„Természetesen, mert aztán kiszaladtam a folyosó ajtón s ide jöttem félig ájulva. Jaj, Kláram, hogy ezt merészelté tenni! Bár meghalhatnék, bár ne élnék! — —”

Tehetetlenül álltam. Tulról áthangzott a táncz; rábeszélésem, kérésem, hogy szedje össze magát, mossa meg arczát s jöjjön át a feltűnés elkerülése végett, mind hiába való volt. El kellett szánnom magam, hogy egyedül térjek vissza. Már az ajtónál voltam, mikor visszahívott, szavamat vette, hogy szülőinek, bátyjának semmit sem szólok a történetéről. Ez a szó, bátyám, engem is megijesztett, — ha csak sejtelve volna a herczeg szemtelen eljárásáról! — Leküzdve felindulásomat így szóltam: „Eszembe sem jut, hogy szülőidet most nyugtalanítsam, de holnap — —”

esülettel és szakértelemmel. Ennyit azt hisszük, egészen tárgyilagosan és az igazsághoz hiven bátran konstatálhatunk anélkül, hogy állépnék azt az élénk kitűzött határt, mely a személyi tekintetek követésétől elválaszt.

De ha az üresedésben levő tisztviselői állásra ilyen pályázó akad, aki qualificatio, gyakorlat és morális képesség tekintetében minden kifogáson kivü áll, akkor ami meggyőződésünk az, hogy a kandidáló bizottságnak kötelessége az ilyen egyént kandidálni. Ha pedig ezt nem teszi és a választó közgyűlés elől elzárja egyszerűen az utat, hogy az egy tisztviselői állás betöltése tekintetében törvényes jogát gyakorolja, akkor első és legfőbb kötelessége ebbeli eljárásának indokait a közgyűléssel közölni, hogy azok, akiket a törvény a választás jogával felruház, legalább azt tudják, hogy ki kívánta a betöltendő állást elnyerni és mely akadály az, amely ennek útjában áll. Ez a minimuma annak, amit a törvényhatóság bizottsága a kijelölő uraktól méltán elvárhat és megkövetelhet.

Igaz, hogy az a hatalom, amellyel a törvény a kijelölő bizottságot, és benne és általa a főispánt a tisztviselői állásokra alkalmas egyének kiszemelésére körül felruházta, jórészt discretionális természetű. De mentől felelősségtelenebb és bizalmi természetű valamely jog, annál méltányosabban és lelkiismeretesebben kell vele; élni és annál kevésbé szabad vele visszaélni. Így, ahogy azt minálunk használnák, a kijelölés joga a legkorlátlanabb kinevezés eszközévé süllyed; a törvényhatóságnak autonómiájából folyó választási joga pedig semmivé enyészik.

Ügyetlen ellenvetés volna, ha valaki arra hivatkoznék, hogy a közgyűlés határozta el a választás elhalasztását. Igen, mikor már fait accompli állt szemben; mert ha nincs kandidáció, választás sem lehetséges és így a halasztás kénytelen — kellelten történt.

„Nem, nem holnap sem; én fogok elmondani mindent-mamának, meg kell írned, hogy a hercegről hallgatni fogsz.“

Eleinte vonakodtam; és ő mint jobban felhevült. A zokogástól alig jutott szóhoz, így nehéz szívvel bár, de beleegyeztem; aztán eltávoztam.

Odaát egész esendően odaszóltam anyjának, hogy Margit kissé rosszul van, de kéri, ne keresse fel őt, néhány pillanat múlva itt lesz.

Ezt mondtam az ismerősöknek is, kik Margitot nélkülözték, de mikor a hercege udvarias, részvevő hangon tudakozódott, nem állhattam meg, hogy azt ne mondjon: „Igen, rosszul érzi magát; jó levegőhöz van szokva, a rosztat nem képes elviselni.“ Hirtelen elhaltattam; megjépedve vettem észre, hogy Sándor reánk figyel.

Veszélyes lenne, ha ez a tüzes, becsület-dolgában nagyon érzékeny fiatal ember gyanakodni találna. A hercege pedig felebbvalója, a többiek meg hercegekkel szemben gyávák, csúsznak-másznak előttük. Ha ezt így elgondolom, elszorult szívem s bánom hogy megígértem a hallgatást. Ha mindjárt kezdetben beszéltem volna, ez a csúf eset bizonyára nem következett be. De ki tudja vége lett volna-e Margit vonalmának is!

A főügyészi választás körül megesett államcsínynek egész dicsősége tehát a kandidáló bizottságé és azé, aki benne, vele és általa saját akaratának szerzett érvényt: a főispáné. A közgyűlés napjái jól tudjuk, bár két lámpással kerekesett, még sem talált a főügyészi állásra kedvére való embert; de megmutatta, ha a törvényesség árán is, hogy akit ő nem akar, még sem lehet tisztviselő Bácsvármegyében.

Ez a végső morálja az elhalasztott főügyészválasztás történetének. Jó lesz megszivlelni annak, aki a jövő közgyűlésig kedvetkap pályázni e diszes állásra.

Halottak napjára.

A természet mélabus hervadása, — a szilaj őszi szél, — s a tévetegen hulló levelek arra intenek, hogy a virulást követi árnyként a hervadás, hogy az ifjuság mulandó s reá a sivár aggkor következik.

A megsemmisülés ősi törvény, mely alól senki és semmi nem képez kivételt. A kiváltságok, — melyek az embernek az életben adatnak: — a halál előtt semmivé törpülnek; ez az egyenlőség és közönség ősforrása, vagy jobban mondva: temetője.

Életpályánk legyen bár mennyire különböző, — a küzdelem szövevényes szálai bárminő ellentétes irányban ágazanak el, a halálban közös az osztályrészünk megsemmisülünk. A pór az ural, a szegény a gazdaggal közös és egyforma hajlékot bir menhelyül.

Hiába hirdeti dicsőségünket a remek szellemi alkotás, — hiába vagyunk humanus intézmények megalapítói, és hiába van egyéniségünk korszakot képező eseménnyel összeforrvá: nevünket bár nem fedi el sötétség, testünket, e rothadó porhüvelyt, nem óvhatja meg a

Mi lesz ebből?! Nagyon aggaszt a dolog!

Február 1-én.

Álmatlanul töltöttem az éjert azt tervezgetve, hogy Margittal eltávozzunk innen s pár hetet nálad töltünk. Megbeszéltem e tervet a bárónéval; nem volt kifogása ellene; de Margitnak nincs kedve most hagyni el Eggbachot. Rosz jel! Ugy látszik, hogy szívét még ez a fájdalmasan megsíratott vakmerőség sem tántorította el a hercegtől! Napról-napra nő aggodalmam! Adj egy jó tanácsot, szívem Hedvig! igazán nagyon rászorok!

Február 3-án.

Mily szerencse! A hercege elutazott. Nyugodtam lélekzem.

Február 10-én.

Nyolcz csendes nap telt el. Margitnak fáj a nyaka s így a meghívásokat nem fogadtuk el. De azért itthon töltött estéink nem kevésbé kellemesek. Steinheim meg Sándor is itthon maradnak. Sakkozunk, felolvassunk, zenélünk, csevegtünk. Mindkét fiatal ember nagyon művelt, nem szégyenlenek velünk nőikkel sem komolyabb tárgyakról beszélgetni; gyakran megköszönöm magamban atyánknak, hogy képessé tett „Lenore“-vel együtt elmondanunk: „Örülök, ha okos em

felváltól; egyesül a földde!, mihelyt a szellem elröppent belőle.

A sirban egyesülnek azok, kiket a politikában elvi különbség, a társadalomban rangkülönbség és a családi életben viszály, torzalkodás választott el egymástól. A sir, az ellentétek kiegyenlítője.

A halál felold minden kötelezettség alól az élőkkel szemben, de megfordítva az emlékezet virágait nem tudja elhervasztani. Kimegyünk e napon sirjukhoz, hogy megvilágítsuk szemfedeleiket a kegyelet mécseseivel; hadd derengjen fény körülök, kikre a nyugalom sötét éjszakája borult. Öntözzük könnyünkkel, talán nyugodtabban fognak aludni, ha megérzik, hogy sziveinkből nem szakította ki emléktüket az idő. Tömegesen zarándokolunk ki, a nyüzsgő közönség egymást sodorja s a különben csendes, kihalt hajlék megelevenedik.

E napon a szórakozások és élvezetek felrététnek a társadalmi forgalom és utcai zaj szünetel; valami megható hangulat ragadja magával azt is, kinek nincs halottja. Maga az a látvány, amint az emberek tova haladnak koszorúikkal: oly megindító, hogy a szem nem maradhat száraz, a szív együtt érez a gyászolóval; nem bir elzárkózni a részvétől és fájdalmas elmélkedésbe merül.

A természet is gyászt ölt magára, hogy részvételével enyhítse fájdalmunkat. Oly elhagyatott hervadásában, mint az árva, a ki körül éj borong, a küzdelmek sötét éje; — ki kalauz nélkül, ingadozó léptekkel vándorog a küzdelmek sivatagában.

Puszulás mindenütt! Az eget szűrke, szakgatott felhők fedik be, melyek egyesülve, szemfedőként lebegnek a mezeten föld felett. Mily borzalmas e sivár kép szemlélete.

berek beszélnek s megértem gondolataikat úgy, amint ők gondolták.“

Február 12-én.

A tegnapi est is ily kellemes volt! Igaz, kissé kellemetlenül végződött, de tán jól. Együtt voltunk mint rendesen; a báróné kézimunkával volt elfoglalva, a báró és Steinheim szivaroztak, Sándor felolvasta a lapokat. Margit levelet irt szobájában egy barátnőjének.

„Ah ez a hír — szolt Sándor gúnyosan — bizonyosan érdekelní fogja a társaságot: „Az X-udvarból kaptuk a hírt, hogy Arnulf hercege eskülvője Augustia hercegnővel még e hó folytatán megtörténik. Ismeretlen okokból eddig nyilvánosság nem tett eljegyzés pár hét előtt köttetett.“

Pár pillanatig magamon kívül voltam, éreztem, hol elsápadok, hol elpirulok, kivált mikor Sándor oly különös tekintetet vetett rám. De mégis Margitra gondolva összeszedtem egész lélekerőmet, lehető legközbömböbben beszélgettem hercegekről, udvarokról eljegyzés, házasságról, míg nem egy szerencsés pillanatban megragadtam az ujságot s Margithoz mentem vele.

(Folyt. köv.)

E feltételek kivül a pályázók községi erkölcsi bizonyítványával feddhetetlen előélettel, közhatalosi orvosi bizonyítványával pedig ép és egészséges, a postai és távirószolgálatra tesileg is alkalmas voltuk tartoznak igazolni. Az állásokat a postai- és táviróigazgatóságok fogják betölteni. Szám szerint minden igazgatóság tizenkettőt. A sajátkezűleg irt és születési, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítványokkal kellően felszerelt kérvények és pedig a már közszolgálatban nem állók az illető szolgabíró vagy polgármester útján 1893. évi november 10-ig aszerint, ahol az illető alkalmaztatni kíván, a budapesti, kassai, kolozsvári, nagyvárad, pécsi, pozsonyi, soproni, temesvári, vagy a zágrábi posta- és táviróigazgatóságokhoz nyújtandók be.

Magyarország leggazdagabb földesurai.

A legnagyobb földbirtokos Magyarországon a magyar állam, melynek 2.816,419 kataszter hold földje van, tehát körülbelül tized része a mivélés alatt levő összes területnek. A magánbirtokosok között első herceg Eszterházy Miklós, a kinek 421,053 hold birtoka van. A grófok között leggazdagabb gr. Schönborn Ervin 226,921 holddal; utána következik gr. Festetics Tasziló 136,541 holddal; a részvénytársaságok között Osztrák-Magyar Államvaspálya 225,921 holddal; utána ötödik sorban Koburg F. herceg 214,538 hold tulajdonnal. A leggazdagabb főherceg Albrecht, akinek 155,039 hold földje van, míg az uralkodó család uradalmi Magyarországon csak 86,912 hold, József főhercegének csak 57,039 hold, amelynél háromszor akkora a vallás alap, amelyet a kultuszminiszter kezel. A papi nagybirtokok között legnagyobb a n.-váradírói. kath. püspöké 189,034 hold, utána ugyancsak a n.-váradírói g. kath. püspöké 139,898 holddal, míg a közönségesen legnagyobbak hitt kalocsai érseki birtok csak 93,143 hold. A káptalanok közt legkiterjedtebb az egri káptalan 91,702 holddal, melynek a hercegepimás csak 1000 holddal gazdagabb. A városok közt leggazdagabb földbirtokos Debreczen, amely városnak 91,687 holdja van, utána következik Szeged 82,129 holddal. Legnagyobb földbirtokos a zsidók közt báró Schossberger Zsigmond 26,127 holddal, azután Popper Armin és Berthold bárók külön 23,609 hold birtokkal.

Hogy kell a húst konzerválni? Közeledek a téli évad — s gazdaszonyaink sokszor kénytelenek húst konzerválni. Egy szakértő zombori huskereskedő a következő módot ajánlja: Vegyünk egy-két 50 cm. átmérőjű és 75—100 cm. magasságú kádát, távolítsuk el a konzerválásra elkészített húsból a kiálló csontokat és tartsunk készen a besózásra egy rész finom poraczkrot és két rész sót, valamint egy esomó salánt. A kád alját vékonyan kirakjuk csalánnal, arra kevés sót szórunk, fölibe vékony húsretek teszünk. Erre újra sót hintünk, a kád szélére csalánt rakunk s így tovább, míg a kád megtelik, vagy a hús elfogyott. A kád tetejére csalánréteg kerül és az egészre ráborítjuk a nehézkövekkel lenyomott fedőt. Így a hús hónapokig friss és izletes marad.

Nincs keserveoseb tudomány a bélyeg-törvényről. A zombori fiskálisok egész tragédiákat tudnának leírni bélyegletekről, mikkel jobban megrikathatnának a jószívű közönséget, mint Duse. Csak a finácznak nincs szíve. A legigaztalanabb s legvértelenebb leletek se indítják meg a zombori pénzügyigazgatóság szívét, honnan irgalmatlanul visszautasítják a fellebbezéseket. De hála égnek, nem soká leszünk már jogbizonytalanságban. Az új sommás eljárás szükségessé tette a bélyeg és illetéktörvény módosítását. Az erre vonatkozó javaslat, melyet az igazságügyminiszterium a pénzügyminiszterium közreműködés mellett dolgozott ki, már elkészült. Az illetékek emelkedni fognak, ami nem éppen kívánatos dolog, mert a perlekedés már ma is költséges mulatság. Csak a leletet töröljük el. Aki nem röjje le bélyegtartozását, azt exequálják meg. C' est tout! Ennyi elég.

Égészselyem, mintázott

Foulárdokat (mintegy 450 különböző fajban), méterenként 85 krtól 9 frt 65 krig — valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket 45 krtól 11 frt 65 krig szállít — sima, kockás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 féle diszpozitívó és 2000 különböző szín és árnyalatban) szállít postabér és vámmentesen **Henneberg G.** (es. kir. udv. szállító) **selyemgyára Zürichben.** Minták póstafordulóval küldetnek. Svajczba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Irodalom, művészet.

A Tanítók Háza. Az „Eötvös alap országos tanítói egyesület” lelkes hangú felhívást küldött szét, melyben jelenti, hogy az „En Ujságom gyermeklap érdemes kiadói a Singer és Wolfner czég 10 szálaléket ajánlott fel a „Tanítók Háza” alapjára minden olyan az En ujságomra szóló előfizetési díjából melyet tanító küld t.e. Ebből kifolyólag az „Eötvös alap” felkéri Magyarországi tanítóit, hogy gyűjtsenek minél több előfizetőt Pósa gyermeklapjára „Az én ujságomra. Minden évi előfizető után 40 krt kap a „Tanítók Háza.” Az a magasztos nemes cél, melyet az Eötvös alap a „Tanítók Háza” létesítésével maga elé tűzött, megédesíti a tanítók részéről a legmelegebb felkarolást s a felhívás bizonyára mehozza a kívánt sikert. Annál is inkább, mivel az „En Ujságom” a legnagyobb és legkitünőbb s a legelőször magyar gyermek ujság. Az En Ujságom előfizetési ára negyedévre 1 frt Egőse évre 4 frt. — Mutatványszámokat kívánatra küld a hiadóhival Budapest, Andrassy-ut 10.

Törvénytörvények.

A zombori kir. törvénytörvények — uzsoravétsége miatt vádolt özv. Csavrák Jánosné — éa hivatali hatalommal való visszaélés vétsége miatt vádolt Valter Nándor felügyesztett v. főkapitány büntelgyében a tárgyalást f. évi november hó 11-ik napjának d. e. 8 óráját tűzte ki. — Érdeklődéssel várjuk a rég húzódo ügy eldöntését s a hozandó ítéletet.

Kirándulás a Vaskapuhoz.

— Utirajz. —

Irta: Krausz Bernát.

XII.

Reggeli 6 óraker már valamennyien csónakban ültünk és saját külön zenekarunk andalgó nótázása mellett ballagtunk a Duna hullámain Ada-kaléh felé. Ez az egykoron hatalmas és nagy török birodalomból fennmaradt és ma is ozmanoktól lakott hosszukás kis sziget, hajdan, — a török háborúkban, amennyiben a dunai hajózás felett uralkodott, több ízben nagy szerepet játszott. Partjait vastag köfalak veszik körül, amelyek az egész szigetnek egy elhagyott erődítvény jellegét kölcsönzik. Ma már persze ezek a falak is mindenfelé omladoznak; állítólag III. Károly uralkodása alatt, a passavodicsi békekötés után emeltettek. Nemskóra a békekötés után (1739 ben) Ada-kaléh a törökök birtokába jutott, s bár II. József császár mintegy 50 év múlva hosszab ostrom után meg is vitta az erősséget, az 1890 ben kötött sítovi béke határozmányai szerint továbbra is a törökök kezében maradt. 1878-ban a berlini szerződés csak amyiban változtatott a helye-

ten, hogy a szigetről a török katonasereg kivonult, s aróta a mi közös hadseregünkhez tartozó, mintegy 60 fűből álló kis csapat teljesíti a szigeten az őrségi szolgálatot. A sziget az osztrák-magyar vámterületen kívül esik, török terület és a lakosak is a szultán alattvalói.

Csónakunk könnyedén tikamlott tova a Duna kavargó hullámain és mi az eszmetarítás folytán lelkesen fujtuk a régi szép nótát: „Hulázmzó balaton közében . . . . . Még mindig vissza — visszanezhettünk hazánk partjaira” . . . . . Az evezősök ütenyszeretlen meritették lapátjaikat a hullámokba erős morajt idézve elő egy-egy örvény közepében, hogy heves kavargásukban háborgatni merészték őket. A kormányos, egy életéről duzzadó, piros képű, feltét rövid körszakált viselő ifjú, mozdulatlanul ült a csónak hátulós részében és mereven bámult a messze semmiségbe. Neki éppen semmi dolga sem volt. Úgy látszott, mintha a csónakunk magától választaná ki a helyes utat. Hölgyeink inceselkedni kezdtek vele. Szerencsénk meglehetősen beszélt szerbül és holgyeink közül is többen értették ezt a nyelvet. Elénk csevegés és nótázás közben közeledtünk Ada-kaléh partjaihoz, ahol épen a helyi őrség kis kaszárnyája előtt kötöttünk ki. Az eső neki eredt; de minket az legkevésbé sem genirozott. A parton álló őrszólítására bementünk az őrszobába, ahol egy könyvbö neveinket bevezették, azután a sziget belsejének megtekintésére indultunk. Utunk a falak alatt levő ezik-czakos kazamatákon vezetett keresztül. A sötét alagutakbaan jobbról is, apró ezellak tátongnak ránk, amelyek fáskamarakul használtatnak. A piszk mindenfelé nagy és nem a legkellemesebb illattal tölti be a levegőt.

A sziget belsejében mindenfelé apró keskeny utcák szelik egymást át és ezekben a nagy templomot, mely valaha a Ferenczrendű szerzetesek temploma volt, továbbra a parton már érintet és a templommal szemben levő két kis őrségi kaszárnyát leszámítva, mindenütt magas keritessel körülvett apró házikók vannak. A főutcat csupa üzleti helyiségek, boltok, kávéházak és mézszárszékék képezik; de a dohányárakat (cigaretták és vágott dohányt) mindenütt árulgatják. A leveles dohány ott bever a bolthelyiségben nagy halomban és a kis bohányvágó gép mellette. A primitív kirakatokban persze a legszebb tárgyak, csece-becsek, cigaretták és az aranyárga fonalakba vágott dohány vonják magukra az idegenek figyelmét.

Betértünk mindekelőtt egy kávéháza és mindegyikünknek egy-egy piccolo-feketét rendeltünk. A tűz egy pillanat alatt lángolt és a következő pillanatban már a csapos üstben forrt a fekete tűz folyadék. —

Külrítettük kávéinkat, (egy-egy eszszédért 5 krt. fizettünk) az üzleteket, majd a mézszárszékákat és végre a nagy templomot is meg néztük.

(Folyt. köv.)

CSARNOK. MEGYEK.

Németből fordította Ratzler Ignác.

Elmegyek mondta Emma kisasszony határozott hangon. Azt nagyon sajnálnám, kedves kisasszony, felelt aggódva Bertalanfi járásbíró. Megyek újvére, ismétlé Emma, én is nagyon sajnálom bíró úr — hangja itt kissé romogott, — már egész otthoniasnak éreztem

itt magam, a gyermekeket is már úgy tekintem, mintha enyéim volna. Egyáltalán — bizonyára azt akarta mondani, azt hitte; sohasem fog innen távozni, de elfojtotta, — és, — de, — nem tudom már kitarítani. Armin és Ella nagyon csintalanok, már Bélát is elrontották, és Bélától nem tudom elviselni.

Sirni kezdett, a bíró pedig kissé mosolygott. De kisasszony, nem kellene ezt oly komolyan venni, Armin most van a kamaszkorban, Ella pedig érezni kezdi, hogy idővel nagy leány lesz, no és Béla még csak csacska gyerek. Igen, bíró úr, nem tudja, mit tettem én e gyermekért, férfiak ezt meg nem ítélik. E szavaknál már letörtle könyeit és szokott kemény hangon beszélt.

Igen, tudom azt, felelt ő, csak a hazásszony támasza volt nálam, mert szegény feleségem súlyos beteg volt, szükségem volt kegyedre. De később kegyed a háznak igaz támasza lön, midőn szegény Annám meghalt Bélát is kegyed nevelte fel.

Üveggel, vágott közbe Emma.

Hogy is lehetett volna másképp, akarta a bíró mondani, de míg jókor elnyomta a szót, úgy is folyton rossz tréfái fölött boszankodott, ez pedig most elkerülhetlenné tette volna a szakadást. Nagyon fárasztó a gyermekek felnevelése üveggel, folytatá Emma, nem szép ugyan, ha dicsekszem, de meg kell tennem bíró úr, mert azt hiszem, ezáltal legalább jogom van arra igényt tartani, hogy ily kis gyermekek gonyától meg legyek kímelve.

Teljes joga van erre kisasszony, ki is kapnak a haszontalanok mindjárt, s hiszem, hogy ezzel elejét veszszük a további kellemtelenségeknek. — Nem hiszem bíró úr.

E beszélgetést az ebédidőben folytatták, a hol a bíró kávéját itta. A gyermekek csak akkor kaptak, ha már elvégezték leckéjüket a mikor atyjuk rendszeren már irodában volt.

Emma kisasszony elrakta az edényt. Erős testalkatú leány vala már túl a harminczon. Külseje csak jobbmódú cselédet, nem pedig nevelőnőt árult el.

A bíró a párbeszéd után a szomszéd szobába ment, a hol 15 éves leánya a zongoránál ült, míg a tizenhárom éves Ármu leckét írt, Béla pedig a mellette levő kis szobában, a mely Emma kisasszonyé volt, aludt.

A bíró keményen rendre utasította idősebb két gyermekét Emma iránti neveletlenségük miatt. A szokatlan szigorú hang elnémitotta a két gyermeket. De midőn atyjuk megfélemlítésük végett azt említette, hogy a kisasszony husvétkor távozik, Ella hangosan felnevetett, Ármu pedig csakugyan magában kacagott.

Az nem igaz, ugy sem megy el, mindig mondogatja ezt, de azért szívesen marad.

A bíró kissé meghökkent. Igaz, Emma már többször felmondta neki a barátságot, de azért szívesen vette, ha marasztalták. De azért még sem engedett gyermekeinek, s ismételte szigorú feddéseit. A gyermekek természetesen panaszkodtak Emmára, hogy hozzájuk barátságatlan, czivagoló természetű, Bélát pedig elkényezteti, szóval nem tudják vele kitarítani.

Mindegy, akármilyen, szölt rájuk az apa, a legnagyobb zavarban vagyok, ha eltávoznék, azért illedelmesek és szófogadók legyenek.

A kemény lecke segített rövid időre, békeség lön a házban. Csak a bíró élezei fölött boszankodott Emma, — valóban rossz élecek, — de ilyenkor csak úgy odaveti, már nem tart soká. A bíró szívesen ingerk-

dett vele, a mit ő mindig zokon vett, ez pedig a bíró annál inkább mulattatta, mert rendszeren igen talpra esettén megfelelt neki annál inkább, minél jobban boszankodott. Így gyakran megkésétt otthon, ha várták a klubban, ilyenkor rendszeren szokta mondani, megtskarított neki néhány pohár sört.

Beállt a karácsony, a gyermekeknek igazuk volt, Emma nem onlított többé távozását. De már az új év utáni héten nagy fordulatot vőn a kisasszony szándéka. Armin valahol Emmának egy régi arképére tör szert, a képre főző kanál mintájára kormánypalezát rajzolt, fejére pedig fordított leveses tálat mint koronát.

Ez Emmat mélyen sértette, annal is inkább, mert Ella hangosan kacagott, Béla pedig nevetésben a földön fetrengett. A kisasszony dühében lármázott, kiáltott, megmondta a papának, húsvetkor biztosan elmegy.

Erre Ella hetykén megjegyzi: Hisz úgy sem megy, kisasszony, papa sem hiszi többé.

Emma erre kissé elhalgatott, majd röviden odaszólt: Majd meglátjuk!

A gyermekek erre megjétek, követték őt, midőn kiment, s látták szobájába menni, a hol bezárkozott. Emberismeretük hiánya daczára sejtették, hogy Emma kisasszony valami komoly elhatározásra készül. Igen is megyek, — mondogatta magában. Ebéd után a fekete kávénál újra szólt a bírónak: Megyek, Bertalanfi úr, húsvetra.

Látta mint mosolyog amaz.

Ez csak nem határozott szándéka, kisasszony?

Vállat vont, nemis panaszkodott többé a gyermekekre. Kitérőleg felelt: A hátralevő három hónapban majd betanítom a cselédet, Ella is már oly korban van, melyben már hasznát lehet a háztartásban venni.

Hisz ezt kegyed sem hiszi, hogy lehetséges.

Megnőülhet még kérem, bíró úr, még javakorabeli férfi — Ezt már többször is említette Emma, de sohasem lön komolyan véve.

Jól tudja azt, kisasszony, felnőtt gyermekeknel, az nem olyan könnyen lehetséges. Minden lehetséges, bíró úr, jó akarattal; de mint mondtam, húsvetra elmegyek.

Nó, addig még van elegendő idő!

Szemrehányó tekintete érte őt ezért. Fekete, kifejezésteljes szemei voltak mint boldogult feleségének, de gyermekei mind szókék valának, ő rá fajzottak.

Midőn a kávé edényével kiment, kedvetlenül gondolt a lehetőségre Bertalanfi, hogy

valóban elhagyja. Mi lesz akkor? O az egész háztartást a legnagyobb pontossággal vitte, a gyermekeknek is, zsémbelődése daczára, jól gondját viselte. Eh mit, — a gyermekeknek igazuk van, — még sem megy. Nem sejtete, mi forr Emma lelkében.

Elmegyek — megyek igazán! De meg fogják hánni.

Új életre nyílt az egész ház. Oly jó dolguk már régen, talán még sohasem volt. Emma nem zsörtölődött többé, csak szelíd figyelmeztetéseivel valának. Ella el is határozta, hogy beavatja titkaiba.

(Folyt. köv.)

Nyiltér*]

Nyilatkozat.

Alólirottak kijelentjük, hogy a közöttünk fönforgott beesületbeli ügyet egymás között elintéztük s mindkettőnk beesületének elég lön téve.

Temerin, 1893. október hó 20-án.

Előttünk:
Kohn József,
Lepár Sándor.

Hosszu Vazul,
állatorvos.
Gruber Vincze,
t. o. főparancsnoki h.

Tartós bántalmaknál
szükséges a legbizonyosabb harrijándi, máhási s. h.

WATSONIÉ
GESZTUDIER
legjobb gyógyszer
szemérekre

Legjobb sikerrel alkalmazható. Úgy tisztán, valamint egy nyolcvan rész lejjel vegyítve a legkellemesebb és leghatásosabb szer a hajók lehadójára, gyors elűzésére. De az emésztő és nemző szervek, valamint a hólyag bajlaltán is Mationi Gészthiere már hossza idő óta, mint kiváló gyógyszer szer van elismertve.

* E rovathoz közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Csak akkor valódi, ha az arany színre festett doboz részén a fenti védjegyet vörös mezőbe hordja.

Ovás!

Az utóbbi időben mosható és kipróbált padló fénymázunkra különféle hamisításai becsajátattak forgalomba melyek a családi használatnak a valódihoz, de a védjegyük hamis. Óva intjük tehát t. c. közönséget ezen csekély értékű utánzatok megvásárlásától és arra kérjük, hogy figyeljen az imitt lenyomott védjegyre, mely 1885 óta bevan lajstromozva.

A valódi mosható takarékosági padló-fénymáz

a legjobb és legolcsóbb máz parket, lágyfa és lakkozott padlózat számára. Röggtőn meg szárad és a nélkül, hogy kefélni kellene tükörsimá, tartós fényel bír. Kapható szintelen, világos sárga, sárga, sötét sárga, vörös és diószínű barna minőségben. Egy katulya ára 45 kr, 85 kr és 1 fnt 60 kr. Prospektust ingyen és bérmentve küld

SCHNEIDER és Tsa,

Bécs, V. 2. Hundstürmerstrasse 141. I., Herrngasse 10.

Zomborban kapható Lugumersky Plútó, Hii testvérek és Weidinger S. A-nál valamint minden nagyobb fűszer-, festékárú és drogna üzletben.

Hímzési előnyomda.

A nagyérdemű hölgyközönség szives tudomására juttatom, hogy a legújabb és legszebb mintákat beszerezve

hímzési előnyomdát

rendeztem be. Ugyszintén minden néven nevezendő

kézi munkákat

szakavatott kisasszony vezetése alatt, ki mindennemű felvilágosítással készségesen szolgál, hímzés és montirozásra minden elfogadatik.

A következő idényre a legújabb árak u. m.: Teljes menvaszszonyi kelengyék nagy választéka. Bársony, selyem, és egyéb ruhadíszek. — Csipkék, szallagok, téli árak.

Urak részére meglepő választékban fehérenemű, zsebkendő harisnya, nvakkendők, keztük, esőernyők stb.

Megbízásokat előleges szolid kiszolgálás biztosítás mellett elvárva

kittűnő tisztelettel

Engel Mór.

Végeladás.

Alulírott tisztelettel értesitem Zombor város és környéke n. é. közönségét, miszerint az itt helyben több éven át fennállott üzletemet törvényhatóságilag engedélyezve véglegesen elárusítom, melynélfogva ajánlom dűsan felszerelt raktáromat mindenféle vászon, Schifon, szines és telér abroszok, törülközők, ággyerítők, szőnyegek és függönyekben, a legolcsóbb árakat. Az üzleti helyiség, valamint az üzlet berendezés is 1894. febr. 1-től átadandó.

Tisztelt adósaimat felkérem, hogy a artozásaikat minél előbb kiegyenlitsé.

Tisztelettel,
Butter-Walter Antal,
a műtakácsokhoz,
Frei-féle ház.

A COGNAC J. PARO
Részvény-Társaság
BUDAPESTI CÉG
KORONA-COGNIAC

ja az élelmiszerek egészségügyi szempontból való nemzetközi kiállításán a bíráló bizottságoktól különösen megemlítettessel a

nagy diszoklevelet

kapta; oly, kittaetés, melyen kívül csak még egy francia ház mutathat fel. 999C

Kapható Zomborban!
Weidinger A. és S. és Gergurov Sred.-nél.

Mariazzelli Gyomorcsépek

nagyserűen hatnak gyomor bajlódá, puffulóságot és általánosan ismeret hiát és népessé.

Hatásuk: a gyomor üregét tisztítják, a gyomor falát erősítik, a gyomor üregét kitöltik, a gyomor üregét kitöltik, a gyomor üregét kitöltik.

Török József Gyógyász
Budapest, Király utca 12 sz.

A kóros állapot és alkatúkat tisztességesen kezel megköti. Amelyek csak oly csépeket tessek elfogadni, melyeknek bir. (C. Br.) az éven avatottak. A kóros állapot tisztán.

CIRCUS HENRY
műlovardája.

Zomborban, a megyeház mellett téren.
Szombaton, 1893. november 4-én
este 7^{1/2} órakor,
nagy megnyitó - előadás

Vasárnap november 5-én
két nagy előadás

Az elsőnek kezdete d. u. 3^{1/2} órakor, a másodiknak kezdete este 7^{1/2} órakor.
Bővebb következnek.

A számozott ülőhelyek elárusítása már csütörtökön november hó 2 an a Schön Adolf-féle könyvkereskedésben, a főutcában kezdődik.

Maestrani-féle
CACAO CHOCOLAT legjobb és leghíreseb svájci choeladé.
Kézesség vállaltatik tiszta Cacao rt és zero.

FELETTE ÉRDEKES ! ! !
Rendelje meg az érdekes katalógusát a nagyon érdekes könyvek és képeknek 15 kros postabélyeg beklüldése mellett.
Fischer és Társa kiadóhivatala.
Amsterdam, (Hollandia.)

Védjegy 319 és 320. sz.

Az általánosan ismert jó hírnévnek örvendő s több odalálg kitüntetett sósbor-szesz-készítmények — kelendőségénél fogva — sok utánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon czimjegyeimet módosítom s arra kék nyomatban saját házam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén azt egyszersmind védjegyenként a budapesti iparkamaránál.

 Sósbor-szesz

általános elismert kitűnő házisszer; különösen a bedörzsölés kenő-gyúró-gyógymódnál (massage) igen jó hatású. Ajánlható egyszersmint fogtisztító szerül is, a menyibe a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tiszta, szagtalan ízt nyer a szesz elpárolgása után, ugyszintén fejmosásra is a hajidegen erősítésére, a fejkorpaképződés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Egy nagy üveg ára 90 kr. egy kisebb üveg ára 45 kr.

Brázay Kálmán,

Budapesten, IV. ker., Múzeum-körút 23. sz.

Zomborban kapható: Weidinger S. és Zs. Lugumerszky Plató, Heindlhofer Róbert, Mayer és Thum és Engel Adolf ezégekknél.

BRUCK és SCHLEIFER

ZOMBORBAN

(főutca Szt ojkovits féle ház)

ajánlják teljesen ujonan felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJUKAT.

Elvállalnak minden e szakmába vágó munkák elkészítését, ugy mint :
árjegyzékek, alapszabályok, részvények, betétkönyvek, váltó-úrlapok, czimkék, körözüvények, röpiratok kisebb-nagyobb művek, üzleti könyvek, tabelláris munkák **falragaszok** és **gyászlapok** a lehető leggyorsabban és legjutányosabb árak mellett.

Vidéki megrendelések különös figyelemmel gyorsan eszközöltetnek.